

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 17 listopada 2023 r.
znak sprawy: DRE.po.053.75.2023

Pan Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: stanowiska Lubelskiej Izby Rolniczej z 4.10.2023 r. w sprawie podjęcia działań na rynku owoców miękkich

Szanowny Panie Prezesie,

w skierowanym do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) piśmie Zarządu Lubelskiej Izby Rolniczej, zawarto wnioski producentów owoców miękkich z Lubelszczyzny dotyczące wdrożenia analogicznych rozwiązań jak w Hiszpanii z 2019 r., jak również wprowadzenia rekompensat przyznawanych dla całej powierzchni prowadzonej uprawy zgłoszonej we wniosku o dopłaty oraz dla producentów, którzy nie zebrali owoców w związku z brakiem możliwości ich sprzedaży.

Hiszpania wdrażając przepisy dyrektywy 2019/633 w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorcami w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych w krajowej ustawie wprowadziła przepis mówiący, że: „Cena umowy żywnościowej, którą ma otrzymać producent surowców lub jego grupa, musi być w każdym przypadku wyższa od całkowitych kosztów poniesionych przez danego producenta lub rzeczywistych kosztów produkcji”. W Polsce już od 2017 r. obowiązują przepisy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. Polska, jako jedno z pierwszych państw członkowskich wprowadziła takie przepisy – zanim zostały przyjęte regulacje na szczeblu unijnym. Przy wdrożeniu dyrektywy Polska wprowadziła przepisy wychodzące poza zakres dyrektywy, które umożliwiają przeprowadzanie postępowania przez Prezesa UOKiK nie tylko w przypadku stosowania nieuczciwych praktyk wskazanych wprost w ustawie, ale również w

sytuacjach gdy zidentyfikowana praktyka mająca znamiona wykorzystywania przewagi kontraktowej jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i zagraża istotnemu interesowi drugiej strony albo narusza taki interes.

MRiRW prowadzi prace nad oceną możliwości wdrożenia rozwiązań analogicznych do ww. rozwiązań w Hiszpanii. Prowadzone są m.in. rozmowy z administracją hiszpańską w celu wymiany doświadczeń i rezultatów z przyjętych rozwiązań nie tylko ze strony administracji, ale też uczestników rynku.

Z informacji strony hiszpańskiej wynika, że na obecnym etapie trudno jest jednoznacznie ocenić efekty wprowadzonych regulacji w związku z negatywnymi skutkami dla rynku w wyniku pandemii Covid-19 oraz wojny w Ukrainie. Z dotychczasowych rozmów wynika również, że wprowadzone w ich kraju rozwiązania nie spełniły oczekiwań wszystkich rolników. Dostawcy, aby sprzedać swoje produkty często sami podejmują decyzję o obniżeniu ceny, aby konkurować z producentami, z niższymi kosztami produkcji. Hiszpańscy producenci mleka zaskarżyli tę ustawę do tamtejszego Sądu Najwyższego. Jako argument wskazują, że przepisy te mogą doprowadzić do upadku wielu hiszpańskich gospodarstw rolnych, które mają wyższe koszty wytworzenia. Podkreślają także, że sieci handlowe zastępują droższe hiszpańskie produkty tańszymi, pochodzącymi z importu.

W związku z powyższym przy projektowaniu analogicznych przepisów w Polsce należy wyciągnąć wnioski z doświadczeń Hiszpanii, jak również uwzględnić różnice pomiędzy Polską a Hiszpanią w zakresie struktury gospodarstw rolnych oraz zorganizowania producentów rolnych.

- W Polsce jest duże zróżnicowanie gospodarstw rolnych, gdzie obok dużych, średnich i efektywnych gospodarstw o niższych kosztach produkcji, funkcjonują mniejsze gospodarstwa o często wyższych kosztach produkcji.
- W Hiszpanii producenci są bardziej zorganizowani i w ten sposób optymalizują koszty, bowiem większość funkcjonuje w różnych organizacjach producenckich, w tym organizacjach międzybranżowych.
- Hiszpańscy rolnicy prowadzą rachunkowość podatkową i na tej podstawie są w stanie udowodnić koszty wytworzenia danego produktu. Każdy podmiot ma inne koszty ze względu m.in. na skalę produkcji, sposób uprawy, odmianę, region produkcji, itp.

W związku z tym wdrażanie rozwiązań hiszpańskich w zakresie ustalania cen sprzedaży zostanie poprzedzone szerokimi konsultacjami z podmiotami sektora rolno-spożywczego, w tym organizacjami rolniczymi.

Jednocześnie MRiRW chce zwrócić uwagę, iż stabilność dochodowa producentów owoców miękkich może być zwiększona m.in. poprzez nawiązanie trwałej współpracy z odbiorcami (z zakładami przetwórczymi, sieciami handlowymi) poprzez podpisywanie umów długoterminowych, np. w formie umów kontraktacji. Umowy długookresowe są najkorzystniejszym sposobem zapewnienia zbytu wyprodukowanych produktów oraz odpowiednich, uzgodnionych wcześniej cen sprzedaży.

Ponadto MRiRW zachęca producentów owoców miękkich do tworzenia organizacji producentów. Ich rolą jest wzmocnienie pozycji rynkowej i stabilizacja dochodów producentów poprzez planowanie i dostosowywanie ich produkcji do popytu, koncentrację podaży czy oferowanie pomocy technicznej. Co do zasady organizacje producentów są zobowiązane do zagospodarowania całości produkcji dostarczonej przez swoich członków. Organizacje producentów mają możliwość zastosowania działań z zakresu zarządzania kryzysowego oraz zapobiegania kryzysom, obejmujących m.in. wycofanie owoców z rynku. Są one odpowiednio dużymi partnerami w relacjach m.in. z zakładami przetwórczymi, mającymi realny wpływ na ceny surowca. Koszty wsparcia dla organizacji producentów są w pełni pokrywane ze środków UE. Działania możliwe do realizacji w ramach programów operacyjnych są opisane w opracowanej przez MRiRW „Strategii krajowej dla zrównoważonych programów operacyjnych organizacji producentów owoców i warzyw oraz zrzeszeń organizacji producentów owoców i warzyw w Polsce na lata 2018-2025”. Kontynuacja tego wsparcia przewidziana została w ramach Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027 jako interwencje w sektorze owoców i warzyw.

Odnosząc się do kwestii wprowadzania rekompensat MRiRW informuje, że 13 listopada 2023 r. Komisja Europejska zaakceptowała program pomocy dla producentów malin. Dotacja przysługuje na złożone do 31 października br. przez producentów malin wnioski do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w wysokości ustalonej jako iloczyn deklarowanej przez producenta malin we wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich powierzchni upraw malin, nie większej niż 10 ha i stawki pomocy.

Stawki pomocy wynoszą:

- 1250 zł/ha upraw malin, na których wystąpiły szkody spowodowane wystąpieniem w 2023 r. przymrozków wiosennych, huraganu lub gradu i w odniesieniu do których producent malin złożył wniosek o udzielenie pomocy w związku ze stratami w wysokości co najmniej 70% z tego tytułu, lub
- 2500 zł/ha, jeżeli nie złożył wniosku o pomoc w związku ze stratami w wysokości co najmniej 70% z tytułu przymrozków wiosennych, huraganu lub gradu.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Janusz Kowalski
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych dostępna jest pod adresem:
www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	3389804.11547101.7660621
Nazwa dokumentu	odpowiedź LIR..pdf
Tytuł dokumentu	odpowiedź LIR.
Sygnatura dokumentu	DRE.po.053.75.2023
Data dokumentu	2023-11-17
Skrót dokumentu	1B59690916E4FB8115DA4A3B10E60377907FB2AA
Wersja dokumentu	1.20
Data podpisu	2023-11-17 15:31:29
Podpisane przez	Janusz Kowalski; MRiRW Sekretarz Stanu
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego

EZD 3.114.42.42.

Data wydruku: 2023-11-20

Autor wydruku: Szyperek Marta (starszy specjalista)